

תשובון תנ"ך 2571 קיץ תשפ"ד

- 1 א. (1) שני הפסוקים עוסקים באמונה באל אחד.
 (2) בזמן הנוכחי רק עם ישראל מכיר במלכות ה' ולכן נאמר ה' **אלוקינו**, ולעתיד לבא כל העולם כולו יכיר במלכות ה' ואז ה' יהיה אחד.
 ב. (1) שולל, שיש יותר מאל אחד. אל שהוא מקור הרע ואל אחד שהוא מקור הטוב.
 (2) האמונה שה' הוא אחד מביאה את האדם להכיר שהן הטוב שגורם לאהבת ה' והן הרע גורם ליראת ה' מקורם באל אחד.
 ג. (1) על פי **הפשט** עם ישראל, ועל פי **המדרש** יעקב אבינו.
 (2) בני יעקב אומרים לאביהם שהם מאמינים באמונה שלימה ואין להם ח"ו ערעור וטענות כלפי הנהגת ה'

2 א (1) כדי שהאדם יכיר טובה לבוראו ולא יגיע לכדי גאווה/להכיר באדנותו של ה'//
 (2) הבאתי את פרי האדמה אשר נתת לי – האדם מכיר בכך שהפירות שגידל הם מה'. ה' הביאנו אל הארץ הטובה.

- ב. (1) פסוקים וי-ט' עוסקים בכלל ופסוק י' בפרט.
 לשון רבים מול לשון יחיד **אֲנִי** לשון נסתר (שלישי) מול גוף שני (נוכח) **אֲנִי** נסתר מול (גוף ראשון)
 (2) לתת משמעות עמוקה לשמחה והחוויה האישית באמצעות החיבור שלה לסיפור הכללי וההסטורי של קיום עם ישראל. מביא הבריכורים מבין שלא מדובר באירוע שהוא רק פרטי.
 ג. (1) ייג – יי"ד אמירה אישית. ט"ו – אמירה לאומית.
 (2) *האמירה הלאומית עוסקת בבקשה שה' יברך את עם ישראל ואת ארצו אדמתו
**** במקרא ברכורים** האמירה התייחסה לזמן **עבר**. תודה על כך שה' הביא אותנו אל הארץ
בוודאי מעשרות האמירה מתייחסת לזמן **עתיד** – השגחה על הקיום בארץ ובקשת ברכה לעתיד

3. א. (1) אינו שומע בקול הוריו וזולל וסובא/נהנתן
 (2) מייסרים אותו, ומוסרים אותו לזקני-העיר/סנהדרין
 להורים אחריות חינוכית על בנם
 ב. (1) כי לפני גיל מצוות הילד אינו בר ענישה.
 (2) "קדשים" – הבן לא התנהג בקדושה הן במעשיו והן באישיותו
 "ואתו תעבדו ובו תדבקו" – האדם צריך לכוון את כל דרכיו לדבקות בה' ובן סורר ומורה הולך אחר תאוותיו.
 ג. למשל: (דירוג בהתנהגות) בתחילה הבן אינו שומע להוריו "איננו שומע", לאחר מכן הוריו מייסרים אותו- "ויסרו אותו" ולמרות זאת הוא ממשיך ולא מקשיב להם "ולא ישמע אליהם".
 (דירוג בעונש) "ותפסו בו".."והוציאו אותו אל זקני העיר".."ואמרו".."ורגמוהו..."

4. א. (1) ה' מתעב זאת, (בעקבות זאת ה' הגלה את הגויים מהארץ).
 (2) תהיה שלם באמונתך ולכן לא תפנה אל הקוסמים לדעת את העתידות. או בגלל שאתה צריך להיות תמים באמונה אסור לך לפנות לקוסמים.
 ב. (1) עם ישראל מקבל ישירות את דבר ה' דרך הנביא ואילו הגויים פונים אל הקוסמים והנחשים.
 (2) שנים מהדברים הבאים:
 1 - נבואת ה' כולה אמת בניגוד לדברי הקוסמים שלא כל דבריהם אמת.
 2 - הנביא מודיע לעם ישראל את כל מה שהוא צריך לדעת בניגוד לקוסמים שלא מודיעים את כל מה שהגויים צריכים.
 3 - כל דברי הנבואה יתקיימו בניגוד לדברי הקוסמים שלעיתים חלק יתקיימו ולעיתים לא יתקיימו כלל.
 4 - הנביא מודיע את רצון ה' בניגוד לקוסמים שלא יודעים את רצון ה'.
 ג. (1) * ההבנה המוטעית היא שהציווי על איסור כשפים חל רק בארץ ישראל,
****** הוא מבסס שלילה זו משום שאיסור זה נאמר במקומות אחרים בתורה בלי קשר לכניסה לארץ.
 (2) פותחת במילים אלו, בגלל שגויי הארץ פונים אל מכשפים יש חשש שעם ישראל הנכנס לארץ ילמד מהם.

- 5 א. (1) עמלק פגע בחלשים/ בזמן שעם ישראל היה חלש – "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך"/"ואתה עייף ויגע".
 (2) עמלק נלחם ראשון בישראל, וכך הגויים האחרים הפסיקו לפחד מעם ישראל.
 (3) ציווי-להשמיד את עמלק, תנאי- כשעם ישראל ישב בארץ ויכרית את כל אויביו.
 ב. (1) לפי רמב"ן-האפשרות שהמדרש מעלה, לזכור את עמלק רק במחשבה.
 המדרש פוסל, משום שיש כבר ציווי על הזכירה בלב, במילים "לא תשכח".
 (2) על פי הרמב"ן-הציווי לספר לדורות הבאים על מלחמת עמלק ועל כך שצריך להכרית את עמלק.
 ג. (1) הטלת ספק בהשגחת ה'.
 (2) בעקבות המלחמה העם פונה לעזרה לה' ובכך מתקן את חטאו בחטא מי מריבה .

- 6 א. (1) אסור לאדם ששכר אדם אחר לעבודה עבורו לעכב את התשלום. / אסור להלין שכר שכיר-פועל
 (2)

	ואליו	נושא נפשו
רשבם-חזקוני	בעל הבית [השוכר]	העובד מצפה לקבל משכורת עבור נפשו [הוצאותיו, בני ביתו, פרנסתו]
רד"ק	השכר [המשכורת]	שואף - מתאווה כדי לחיות
רש"י	השכר [המשכורת]	מוכן למות ולסכן חייו בעבודתו הקשה

- ב. על פי רש"י התורה הזכירה כדי להוסיף שהמעביד אם לא ישלם עובר על עוד איסור לאו על פי רמב"ן בגלל שבדרך כלל עניים משכירים את עצמם הכתוב הזכיר עני, א
 ג. (1) שאדם חוטא בהלנת שכר רק אם השכיר קורא אל ה'.
 (2) אם השכיר קורא אל ה' – ה' מעניש במהירות יתרה את מלין השכר.

- 7 א. (1) מנשה בנה את הבמות שהרס אביו.
 (2) פעם ראשונה להזכיר את הדמיון בין חטאי מנשה לחטאי אחאב
 פעם שניה להזכיר את הדמיון בין העונש הצפוי למלכות ירושלים לעונש שנענשה בו מלכות ישראל. בזמן אחאב
 ב. (1) גלות וחורבן.
 (2) יאשיהו חזר בתשובה ולכן לא התקיימה בימיו אלא בימי צדקיה. (יהויכין - לא לקבל)
 ג. (1) מנשה חזר בתשובה. 2. הוסיף לחומות ירושלים עוד חומה 3. וישם שרי חיל בכל הערים הבצורות
 (2) השאלה של אברבנאל: מדוע ירמיהו לא הוסיף אירוע חשוב זה בספר מלכים-ב?
 תשובה: כיוון שתשובת מנשה לא היתה שלמה

- 8 א. (1) ירמיהו התבשר שיועד לנבואה בטרם נולד – "ובטרם תצא מרחם הקדשתיך" וירמיהו התבשר בזמן ההקדשה שהוא יתנבא גם לגויים – "נביא לגויים נתתיך".
 (2) שרוב נבואותיו פורענות ומעט מהן נחמה. / נבואות הפורענות תהיינה קשות במיוחד .
 ב. רש"י- המראה מסמל את מהירות הפורענות, שד"ל- המראה מסמל את התמסרות והמחויבות של ה' להבאת הפורענות.
 ג. מדוע הנביא שמח על נבואת הפורענות לישראל.
 הנביא שמח שה' יעזור לו -נקרא שמו עליו, למלא שליחותו למרות שינבא פורענות על העם והמקדש

9 א. (1) הגויים מגנים/מזלזלים את ארץ ישראל.

(2) הגויים יושפלו כי הם השפילו את ארץ ישראל. ביסוס:

תגובת הגויים (ו-ז)	תגובת ה (מידה כנגד מידה)
יען כלימת גויים נשאתם	המה כלימתם ישאו

ב. (1) תפיסה מוטעית: ארץ ישראל מכלה את יושביה. הארץ רעה ליושביה,** התפיסה הנכונה כאשר יושבי הארץ חוטאים הארץ מסלקת אותם.

(2) כשארץ ישראל נותנת את פריה זה קץ=סימן לסוף הגלות ותחילת הגאולה. בימינו הארץ נותנת את פריה וזה סימן לתחילת הגאולה.

ג. (1) בעקבות חטאי עם ישראל גולה והגויים טועים וחושבים שאין כוח ביד ה' לשמור על ישראל ולכן עם ישראל גלה, וכך שמו של ה' מתחלל בעקבות חטאי ישראל.

(2) מניעת חילול השם, כל פסוק מתאים יתקבל. לדוגמא (ויחללו את שם קדשי/ואחמל על שם קדשי/וקדשתי את שמי הגדול המחלל בגויים //וידעו הגויים כי אני ה'..בהקדשי בכם ...)

10 א. (1) רצו להקריב קרבנות ובניית ההיכל אינה מעכבת. לקבל גם: בגלל אימת הגויים הלכו על הבניה הכי קצרה ומועילה וזהו מזבח העולה

(2) היו ששמחו כי בנו את בית ה', היו שבכו כי זכרו את תפארתו של הבית הראשון.

ב. (1) צרי יהודה בקשו להשתתף בבניה. זרובבל ענה להם שמלך פרס -כרש, הרשה רק להם לבנות

(2) רש"י -זרובבל פחד שהם ירצו לחבל בבניה באמצעות ההשתתפות בה.

מלבי"ם- זרובבל ידע שהכותים עובדי ה' בשיתוף ולכן החליט לא לשתף אותם מפני חילול המקדש

11 א. אירוע – נחמיה שמע דיווח על מצבם הקשה של תושבי ירושלים.

ב. (1) בקשתו של נחמיה – שהמלך ייעתר לבקשתו וכפי שנראה בפרק ב - מאפשר לו (2) הבקשה נענתה – וייטב לפני המלך וישלחני (פסוק ו').

(3)נחמיה רוצה לעלות לארץ ולסייע בבניינה לשם כך הוא מזכיר לה' את ההבטחות למשה רבינו לקבץ את עם ישראל לארצו לאחר שעם ישראל ישוב בתשובה.